

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 468

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 22 iunie 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 225 din 4 aprilie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 14 lit. a) și ale art. 27 lit. d) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată	2-5
Decizia nr. 264 din 27 aprilie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „ <i>în cazul în care conviețuiesc</i> ” din cuprinsul dispozițiilor art. 5 lit. c) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie	5-9
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
165. — Ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale pentru aprobarea Ghidului solicitantului aferent măsurii I.21 „Eficiență energetică și atenuarea schimbărilor climatice — Înlocuirea sau modernizarea motoarelor principale sau auxiliare” din Programul operațional pentru pescuit și afaceri maritime 2014—2020	10
409/4.020/737/703. — Ordin al ministrului comunicațiilor și societății informaționale, al ministrului educației naționale, al ministrului muncii și justiției sociale și al ministrului finanțelor publice privind încadrarea în activitatea de creare de programe pentru calculator....	11-12
1.618/C. — Ordin al ministrului justiției pentru modificarea și completarea Regulamentului de aplicare a Legii notariilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 2.333/C/2013	13-14
4.060. — Ordin al ministrului educației naționale pentru modificarea anexelor nr. 2 și 3 la Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 4.106/2016 privind componența nominală a Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare	15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 225

din 4 aprilie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 14 lit. a) și ale art. 27 lit. d) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ingrid Alina Tudora	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 14 lit. a) și ale art. 27 lit. d) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, excepție ridicată de Dumitru Rebegea în Dosarul nr. 5.864/2/2015 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 662D/2016.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 21 martie 2017, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, în prezența autorului excepției de neconstituționalitate și a reprezentantului Uniunii Naționale a Barourilor din București, avocat Constantin Voicescu, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea a amânat pronunțarea asupra cauzei pentru data de 4 aprilie 2017, pentru a permite depunerea înscrisurilor considerate relevante în soluționarea excepției de neconstituționalitate, atât de către autorul excepției, cât și de către reprezentantul UNBR, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

3. Prin Încheierea din 28 martie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 5.864/2/2015, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 14 lit. a) și ale art. 27 lit. d) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată**. Excepția a fost ridicată de Dumitru Rebegea cu ocazia soluționării acțiunii în contencios administrativ având ca obiect anularea unui act administrativ, și anume Decizia nr. 108 din 3 septembrie 2013 a Baroului Dâmbovița.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că norma cuprinsă în art. 27 lit. d) din Legea nr. 51/1995, republicată, are un caracter neclar în ceea ce privește enumerarea faptelor prevăzute de legea penală pentru care s-a dispus condamnarea avocatului prin hotărâre definitivă și care îl fac să fie nedemn pentru exercitarea profesiei. Apreciază astfel că textul este confuz și poate fi interpretat în

mod arbitrar, deoarece nu precizează, în concret, care sunt faptele prevăzute de legea penală care îl fac nedemn pe avocat.

5. De asemenea, apreciază că și art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995, republicată, trebuia formulat cu claritate și precizie, astfel încât destinatarii săi să își poate conforma conduita socială, adică să cunoască în mod clar acele infracțiuni care aduc atingere prestigiului profesiei de avocat, prin precizarea faptului că trebuie să fie comise în legătură cu exercitarea profesiei de avocat sau fără legătură cu această profesie.

6. Cu privire la încălcarea art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție, autorul excepției arată că aceste dispoziții garantează egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, ceea ce înseamnă că norma juridică cuprinsă într-o lege se va aplica în aceeași manieră oricărui cetățean aflat în aceeași situație juridică. O astfel de posibilitate însă este exclusă atunci când legea este lipsită de claritate, previzibilitate și accesibilitate. În fine, arată că profesia de avocat este o profesie liberală, iar alegerea și exercitarea ei sunt garantate oricărei persoane care întrunește condițiile necesare pentru a accede în această profesie și apoi pentru a o practica. În lipsa unor norme clare și precise cu privire la cazurile de încetare a calității de avocat, pe care acesta trebuie să le cunoască astfel încât să își ordoneze conduita, decizia de încetare a calității de avocat este abuzivă, arbitrară și încalcă dreptul la exercitarea profesiei, garantat de art. 41 alin. (1) din Constituție.

7. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens arată că textele legale criticate nu îngăduiesc dreptul la muncă conform pregătirii profesionale sau alegerea liberă a profesiei, ci doar stabilesc cazurile de încetare a acestei calități, și anume atunci când avocatul a fost condamnat definitiv pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni care aduce atingere prestigiului profesiei.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În esență, în punctul de vedere exprimat, arată că textele invocate a fi neconstituționale nu contravin normelor de referință din Legea fundamentală, întrucât, prin această reglementare legală, legiuitorul a dorit să creeze un cadru asigurator pentru ca profesia de avocat să fie exercitată cu conștiinciozitate, cu demnitate, cinste și răspundere și să fie efectivă în protecția libertăților, a drepturilor și a intereselor legitime ale oamenilor care ajung în raporturi conflictuale și pe care trebuie să le rezolve justiția. Arată, totodată, că prevederi similare celor contestate în prezenta cauză se regăsesc și în alte legi ce reglementează organizarea unor profesii implicate direct în actul de justiție ori cu caracter juridic (judecător, procuror, notar).

10. **Avocatul Poporului** apreciază că prevederile de lege criticate sunt constituționale, astfel încât nu pot fi reținute criticile de neconstituționalitate formulate din perspectiva încălcării dispozițiilor art. 1 alin. (5), art. 16 alin. (1) și (2) și art. 41 alin. (1) din Constituție. În acest sens, invocă Decizia nr. 629 din 12 mai 2011, prin care Curtea a respins excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 23 alin. (1) lit. f) din Legea notariilor publice și a activității notariale nr. 36/1995 și a statuat că „dispozițiile de lege criticate nu îngăduiesc dreptul de a munci conform pregătirii profesionale de notar sau alegerea liberă a profesiei de notar public, ci stabilesc un caz de încetare a acestei calități, și anume atunci când notarul public a fost condamnat definitiv pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni grave sau care aduce atingere prestigiului profesiei”. De asemenea, faptul că legiuitorul nu cuantifică gravitatea faptei și nici nu definește situațiile în care se aduce atingere profesiei, lăsând o marjă largă de posibilități și de aprecieri, nu poate conduce la neconstituționalitatea normei de lege criticate atât timp cât instanța de judecată este competentă să aprecieze aplicarea legii la cazul dedus judecătii. Avocatul Poporului apreciază că, *mutatis mutandis*, aceeași motivare poate fi reținută și în ceea ce privește art. 14 lit. a) și art. 27 lit. d) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, înscrisurile depuse la dosar, susținerile autorului excepției de neconstituționalitate, precum și cele ale reprezentantului Uniunii Naționale a Barourilor din București, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 14 lit. a) și ale art. 27 lit. d) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 98 din 7 februarie 2011, care au următorul cuprins:

— Art. 14: „*Este nedemn de a fi avocat:*

a) *cel condamnat definitiv prin hotărâre judecătorească la pedeapsa cu închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni intenționate, de natură să aducă atingere prestigiului profesiei;*”;

— Art. 27: „*Calitatea de avocat încetează: [...]*

d) *dacă avocatul a fost condamnat definitiv pentru o faptă prevăzută de legea penală și care îl face nedemn de a fi avocat, conform legii.*”

14. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, aceste prevederi de lege contravin dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5) potrivit cărora „*În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie*”, art. 16 alin. (1) și (2) privind egalitatea în drepturi, precum și celor ale art. 41 alin. (1) privind dreptul la muncă.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, prin prevederile legale criticate din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, legiuitorul reglementează, pe de o parte, cazurile

de nedemnitare în exercitarea profesiei de avocat, iar pe de altă parte, stabilește situațiile în care încetează calitatea de avocat.

16. În jurisprudența sa, exemplu fiind Decizia nr. 629 din 27 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 36 din 12 ianuarie 2017, Curtea a statuat că „reglementarea din materia nedemnității avocatului este una normală, dând garanția că persoanele care exercită această onorantă profesie au un profil moral impecabil, fiind de neconceput ca persoane cu condamnări penale (grave) să participe la actul de justiție. Legiuitorul a înțeles să pună sub incidența acestei sancțiuni maxime — excluderea din profesie — doar săvârșirea de infracțiuni intenționate, excluzând pe cele din culpă, în considerarea faptului că, dacă nu există intenție din partea avocatului, nu se poate spune că acestuia îi sunt afectate probitatea și corectitudinea. Potrivit legii, cazurile de nedemnitare sunt expres și limitativ prevăzute de lege și se verifică atât cu ocazia primirii în profesie, cu ocazia reînscriserii în tabloul avocaților cu drept de exercitare a profesiei, cât și pe întreaga durată a exercitării acesteia”.

17. Curtea reține astfel că neîndeplinirea condițiilor referitoare la integritate, probitate și corectitudine în exercitarea profesiei de avocat poate avea drept consecință însăși pierderea calității de avocat. Cu alte cuvinte, stabilirea stării de nedemnitare a avocatului are consecințe grave asupra carierei profesionale a acestuia.

18. Curtea constată că prin art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995, republicată, criticat în speță, este reglementat unul dintre cazurile de nedemnitare a avocatului, și anume acela că este nedemn de a fi avocat cel condamnat definitiv prin hotărâre judecătorească la pedeapsa cu închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni intenționate, de natură să aducă atingere prestigiului profesiei. Curtea observă că acest prim caz de nedemnitare presupune întrunirea cumulativă a următoarelor condiții: condamnarea, în mod definitiv, prin hotărâre judecătorească, la pedeapsa cu închisoarea (legea nu face deosebire între condamnarea la închisoare cu executare sau cu suspendare); infracțiunea pentru care s-a pronunțat condamnarea să fi fost săvârșită cu intenție; infracțiunea să aducă atingere prestigiului profesiei.

19. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că, prin conținutul său normativ, acest text de lege nu este formulat cu suficientă claritate și precizie, astfel încât destinatarii săi să își poate conforma conduita socială, mai precis să cunoască cu exactitate care sunt acele infracțiuni de natură a aduce atingere prestigiului profesiei de avocat.

20. Raportat la critica astfel formulată, Curtea apreciază că aceasta este întemeiată și constată că, din cauza redactării imprecise a acestui text de lege [art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995, republicată], determinarea infracțiunilor care aduc atingere prestigiului profesiei de avocat reprezintă o problemă lăsată la aprecierea suverană a structurilor profesionale competente să stabilească asupra cazului de nedemnitare, astfel cum acestea sunt prevăzute de Legea nr. 51/1995, republicată. Așa fiind, Curtea observă că, în prezent, legea nu stabilește sfera infracțiunilor care afectează/nu afectează prestigiul profesiei de avocat, constatarea stării de nedemnitare în care se află avocatul și, implicit, încetarea calității sale profesionale realizându-se, de la caz la caz, de către structura profesională competentă. Mai mult, decizia adoptată nu este întemeiată pe criterii obiective, rezonabile și concrete, ci pe aprecieri subiective, care pot varia de la o structură profesională teritorială la alta.

21. Faptul că dispozițiile legale criticate nu stipulează care sunt acele infracțiuni intenționate pentru a căror săvârșire și, implicit, condamnare avocatul este nedemn a mai exercita profesia în cauză conduce la împrejurarea ca un aspect esențial, care este de natură să influențeze gravitatea sancțiunilor disciplinare aplicate, să nu fie prevăzut în mod explicit prin lege, ci lăsat la aprecierea subiectivă a structurilor profesionale competente. Or, normele privind cercetarea disciplinară trebuie să respecte anumite cerințe de stabilitate și previzibilitate, în caz contrar fiind încălcat art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta sa referitoare la previzibilitatea legii, întrucât persoana vizată nu este în măsură să își adapteze conduita în mod corespunzător și nici să aibă reprezentarea corectă a derulării procedurii disciplinare (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 392 din 2 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 667 din 11 septembrie 2014).

22. În acest context, în jurisprudența sa (exemplu fiind Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014), Curtea a reținut că o trăsătură esențială a statului de drept o constituie supremația Constituției și obligativitatea respectării legii, iar una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative. În acest sens, Curtea a constatat că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate — care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist — să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat.

23. Raportat la cele mai sus menționate, Curtea constată că legiuitorul are competența de a reglementa atât condițiile pentru exercitarea unor profesii, cât și de a stabili cazurile de încetare a acestora. În exercitarea actului de legiferare însă, așa cum a reținut Curtea și prin Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517 din 8 iulie 2016, legiuitorului îi revine obligația ca, indiferent de domeniul în care își exercită această competență constituțională, să dea dovadă de o atenție sporită în respectarea principiului clarității și previzibilității legii.

24. În ceea ce privește art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995, republicată, Curtea constată că legiuitorul nu prevede în mod expres și limitativ care sunt acele infracțiuni intenționate pentru a căror săvârșire și, implicit, condamnare, avocatul este nedemn a mai exercita profesia în cauză. Această împrejurare este de natură a da naștere abuzurilor și arbitrarului, având în vedere spectrul larg al infracțiunilor intenționate prevăzute de Codul penal și legile speciale. Din această perspectivă, Curtea reține totodată că pot exista situații în care, pentru săvârșirea aceleiași infracțiuni intenționate, să poată fi adoptate soluții diferite pronunțate de către structurile competente ale profesiei de avocat cu privire la decizia menținerii sau excluderii din profesia de avocat.

25. Așa fiind, Curtea constată că sintagma „*de natură să aducă atingere prestigiului profesiei*” de avocat din cuprinsul art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, este neconstituțională și contravine dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, redactarea acesteia fiind lipsită de claritate și precizie, având în vedere că nu se precizează în mod clar acele infracțiuni intenționate care aduc atingere prestigiului profesiei de avocat. Prin urmare, necircumstanțierea expresă a

infracțiunilor a căror săvârșire este de natură să aducă atingere prestigiului profesiei de avocat lasă loc arbitrarului, făcând posibilă aplicarea diferențiată a sancțiunii excluderii din profesie, în funcție de aprecierea subiectivă a structurilor profesiei de avocat competente să aprecieze asupra cazului de nedemnitate. Această lipsă de claritate, precizie și previzibilitate a sintagmei „*de natură să aducă atingere prestigiului profesiei*” de avocat din cadrul art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995, republicată, creează astfel premisa aplicării acesteia în mod diferit, într-o manieră discriminatorie, ca rezultat al unor interpretări sau aprecieri arbitrare.

26. Prin urmare, Curtea consideră că revine legiuitorului sarcina de a conferi noimei legale criticate un conținut normativ edificator și de a stabili un cadru legislativ coerent și lipsit de echivoc cu privire la condițiile concrete în care intervine încetarea calității de avocat, prin excluderea din profesie, ca urmare a incidenței cazului de nedemnitate prevăzut de art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995, republicată.

27. Referitor la critica privind art. 27 lit. d) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, autorul excepției susține că acest text de lege este neconstituțional din cauza caracterului său neclar în ceea ce privește faptele prevăzute de legea penală pentru care s-a dispus condamnarea avocatului prin hotărâre definitivă și care îl fac nedemn de a fi avocat în continuare. În acest context, Curtea apreciază că art. 27 lit. d) din Legea nr. 51/1995, republicată, fiind o normă de trimitere, trebuie privit din prisma efectelor declarării ca neconstituțională a sintagmei „*de natură să aducă atingere prestigiului profesiei*” de avocat din cuprinsul art. 14 lit. a) al aceluiași act normativ. Astfel, prin conținutul său normativ, art. 27 lit. d) din Legea nr. 51/1995, republicată, nu conține niciun viciu de neconstituționalitate, ci doar reglementează una din situațiile în care încetează calitatea de avocat.

28. De altfel, în jurisprudența sa în materie, exemplu fiind Decizia nr. 472 din 28 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 573 din 28 iulie 2016, sau Decizia nr. 379 din 24 septembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 731 din 27 noiembrie 2013, Curtea a statuat că, în concepția legiuitorului, avocatura este un serviciu public, care este organizat și funcționează pe baza unei legi speciale, iar cei care doresc să practice această profesie sunt datori să respecte legea și să accepte regulile impuse de aceasta. De asemenea, Curtea a reținut că, deși avocatura este o profesie liberală și independentă, exercitarea sa trebuie să se desfășoare într-un cadru organizat, în conformitate cu reguli prestabilite, a căror respectare trebuie asigurată, inclusiv, prin aplicarea unor măsuri coercitive. Așa fiind, Curtea a subliniat că instituirea, prin legea care reglementează exercitarea profesiei de avocat, a unor obligații pentru cei în cauză, precum și a unor măsuri sancționatoare față de cei ce încalcă regulile prevăzute de aceasta nu este grevată de niciun viciu de neconstituționalitate.

29. Curtea a reținut, totodată, că sancțiunea disciplinară a excluderii din profesia de avocat reflectă principiul demnității și onoarei profesiei de avocat, reprezentând o garanție a moralității și probității profesionale pentru membrii baroului. Din această perspectivă, legislația referitoare la organizarea profesiei de avocat este guvernată de anumite principii și reguli care asigură o bună, normală și legală desfășurare a activității de avocat, acesta fiind obligat să se abțină de la comiterea unor fapte antisociale care ar arunca asupra sa o lumină negativă.

30. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Dumitru Rebegea în Dosarul nr. 5.864/2/2015 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și constată că sintagma „*de natură să aducă atingere prestigiului profesiei*” de avocat din cuprinsul art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, este neconstituțională.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe și constată că prevederile art. 27 lit. d) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 4 aprilie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,

Ingrid Alina Tudora

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 264

din 27 aprilie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „în cazul în care conviețuiesc” din cuprinsul dispozițiilor art. 5 lit. c) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Veisa.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 lit. c) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, excepție ridicată de Lavinia-Florica Feșiu în Dosarul nr. 25.900/325/2015 al Tribunalului Timiș — Secția I civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 395D/2016.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra faptului că autoarea excepției a depus la dosar note scrise prin care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate astfel cum a fost formulată.

3. Având cuvântul, reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, deoarece dispozițiile de lege criticate nu contravin art. 16 din Constituție. Dimpotrivă, legiuitorul a inclus în sfera persoanelor care pot solicita emiterea unui ordin de protecție, în afară de soți, și persoanele care au stabilit relații asemănătoare celorlora dintre soți, cu condiția ca aceștia să conviețuiască. În lipsa acestei condiții suplimentare nu este posibilă stabilirea naturii relațiilor dintre părți. Conviețuirea persoanelor implicate în actul de violență trebuie să fie actuală, la momentul solicitării ordinului de protecție, altfel nemaifiind justificată solicitarea acestei proceduri, ceea ce nu împiedică victima să se adreseze pentru protecția drepturilor sale pe alte căi instanțelor judecătorești.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Decizia civilă nr. 374/A din 22 martie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 25.900/325/2015, **Tribunalul Timiș — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 lit. c) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie**. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de

reclamanta-apelantă Lavinia-Florica Feșiu într-o cauză având ca obiect soluționarea apelului împotriva unei sentințe civile pronunțate de Judecătoria Timișoara, sentință prin care instanța a admis excepția inadmisibilității cererii de emitere a unui ordin de protecție formulată de autoarea excepției de neconstituționalitate, deoarece a considerat că în speță nu a fost îndeplinită condiția conviețuirii, părțile întrerupând conviețuirea în luna iulie 2015, cererea fiind formulată de reclamantă la data de 22 octombrie 2015.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autoarea acesteia susține că prevederile de lege criticate, prin modalitatea de reglementare a condițiilor de admisibilitate privind emiterea unui ordin de protecție, contravin dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (3) privind statul de drept și art. 16 alin. (1) privind principiul egalității în fața legii. În acest sens arată că, deși prin lege, s-a dorit stabilirea unei protecții acordate și persoanelor care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți, se observă că, de fapt, prin sintagma „*în cazul în care conviețuiesc*” se stabilește o condiție greu de îndeplinit de victimele violenței în familie, și anume aceea potrivit căreia o atare cerere poate fi admisibilă doar dacă victima locuiește cu agresorul la data formulării cererii. Or, o astfel de cerință ar contraveni chiar scopului pentru care a fost adoptată legea, acela al ocrotirii victimelor violenței în familie. Pentru a se îndeplini această condiție și pentru a se putea obține un ordin de protecție, victima ar trebui să se mute înapoi cu agresorul, să se asigure că poate proba acest lucru, să formuleze cererea de emitere a ordinului de protecție și apoi, dacă mai poate, să părăsească domiciliul comun.

6. Autoarea excepției de neconstituționalitate mai arată că se observă existența unei diferențieri între categoriile de persoane ce pot solicita emiterea unui ordin de protecție, în baza prevederilor Legii nr. 217/2003. Astfel, dacă în ceea ce privește soțul/soția sau fostul soț/fosta soție nu se impune nicio condiție suplimentară pentru ca aceștia să fie considerați membri de familie, în accepțiunea dată de dispozițiile art. 5 din Legea nr. 217/2003, în ceea ce privește situația concubinilor, potrivit dispozițiilor de lege criticate, aceștia pot fi considerați membri de familie, doar „*în cazul în care conviețuiesc*”. Această diferențiere reprezintă de fapt o discriminare și o nerespectare a drepturilor constituționale ale cetățenilor. O interpretare a sintagmei „*în cazul în care conviețuiesc*”, aptă să fie aplicată în cursul unei cereri de emitere a unui ordin de protecție, ar însemna dovedirea doar a faptului conviețuirii, pe baza probatoriului administrat, astfel încât să poată fi emis ordinul de protecție. O astfel de interpretare a fost dată de către unele instanțe judecătorești, însă, o interpretare gramaticală a sintagmei menționate conduce la concluzia necesității conviețuirii la momentul introducerii cererii, astfel că majoritatea instanțelor, cum este și cazul de față, în situația în care victima nu mai locuiește cu agresorul la data introducerii cererii, constată inadmisibilitatea cererii formulate.

7. **Tribunalul Timiș — Secția I civilă** și-a exprimat opinia în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens arată că prevederile de lege criticate nu contravin dispozițiilor art. 1 alin. (3) din Constituție, întrucât, chiar dacă nu ar putea uza de prevederile prezentei legi, victimele violenței au alte mijloace legale pentru protecția și apărarea drepturilor lor și nici nu se poate considera că ar exista vreo discriminare între situația soților și cea a persoanelor între care s-au stabilit relații asemănătoare celor de familie, prin aceea că s-ar impune ca cei din urmă să conviețuiască pentru a putea beneficia de protecția legii, pentru că, în absența unui alt criteriu sau reglementări legale, nu s-ar putea stabili altfel natura relațiilor existente între părți, respectiv dacă au sau nu calitatea de concubini.

8. Potrivit prevederilor art.30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două

Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Guvernul** consideră că prevederile de lege criticate sunt constituționale, distincția între persoanele căsătorite și persoanele între care s-au stabilit relații asemănătoare celor de familie (concubinaj) nefiind de natură a crea discriminare în aplicarea prevederilor legale, ci, din contră, menținerea ambelor categorii de persoane în sfera celor ce pot solicita emiterea ordinului de protecție are menirea de a garanta aplicarea fără discriminare a dispozițiilor în cazul relațiilor de cuplu, fie că este vorba de soți, fie că vorbim de concubini, importantă fiind conviețuirea celor două persoane, agresor și victimă, la momentul violențelor reclamate. Existența condiției de admisibilitate între faptul conviețuirii și momentul introducerii cererii de chemare în judecată (care având în vedere urgența emiterii ordinului de protecție implică trecerea unui timp cât mai scurt între momentul agresiunii și cel al introducerii cererii de către victimă) își găsește rațiunea în faptul că prin încetarea conviețuirii și trecerea unui interval de timp îndelungat de la exercitarea violențelor nu se mai justifică aplicarea dispozițiilor din legea specială, privind combaterea violenței în familie, urmând a se folosi calea dreptului comun. Conviețuirea persoanelor implicate în actul de violență trebuie să fie actuală la momentul solicitării ordinului de protecție, în caz contrar nefiind justificată emiterea de urgență a acestuia, victima având acces la alte căi legale de obținere a unor reparații ori de încetare a violențelor exercitate.

10. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale, iar excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, deoarece nu se formulează o veritabilă critică de neconstituționalitate, ci, în realitate, se solicită modificarea dispozițiilor de lege criticate, ceea ce nu intră în competența Curții Constituționale.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar de autoarea excepției de neconstituționalitate, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum este menționat în încheierea de sesizare a Curții Constituționale, îl constituie prevederile art. 5 lit. c) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 205 din 24 martie 2014, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora: „*În sensul prezentei legi, prin membru de familie se înțelege: [...] c) persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc;*”. Din analiza motivării excepției de neconstituționalitate rezultă că autoarea acesteia critică doar sintagma „*în cazul în care conviețuiesc*”, astfel încât Curtea constată că obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie această sintagmă din cuprinsul dispozițiilor art. 5 lit. c) din Legea nr. 217/2003.

14. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (3) privind statul de drept și art. 16 alin. (1) privind principiul egalității în fața legii.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că scopul Legii nr. 217/2003, astfel cum este prevăzut la art. 1 alin. (1) din aceasta, îl reprezintă ocrotirea și sprijinirea familiei, dezvoltarea și consolidarea solidarității familiale, bazată pe prietenie, afecțiune și întraajutorare morală și materială a membrilor familiei, ceea ce constituie un obiectiv de interes național. Prevenirea și combaterea violenței în familie fac parte din politica integrată de ocrotire și sprijinire a familiei și reprezintă o importantă problemă de sănătate publică, iar, potrivit art. 1 alin. (3) din lege, statul român elaborează și implementează politici și programe destinate prevenirii și combaterii violenței în familie, precum și protecției victimelor violenței în familie. În vederea realizării acestui scop, Legea nr. 25/2012 privind modificarea și completarea Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 165 din 13 martie 2012, a introdus în Legea nr. 217/2003 cap. VII „*Ordinul de protecție*”, care, ulterior republicării Legii nr. 217/2003, a devenit cap. IV (art. 23—35). Rațiunea introducerii reglementării privind ordinul de protecție este, așa cum rezultă din Expunerea de motive la Legea nr. 25/2012, crearea unui instrument juridic civil eficient pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, similar cu cele utilizate în alte legislații din Uniunea Europeană, deoarece, în legislația din România, exista doar protecție penală împotriva violenței în familie și care se exercita în condiții foarte restrictive. Potrivit art. 3 din Legea nr. 217/2003, „*violența în familie*” reprezintă orice acțiune sau inacțiune intenționată (cu excepția acțiunilor de autoapărare ori de apărare), manifestată fizic sau verbal, săvârșită de către un membru de familie împotriva altui membru al aceleiași familii, care provoacă ori poate cauza un prejudiciu sau suferințe fizice, psihice, sexuale, emoționale ori psihologice, inclusiv amenințarea cu asemenea acte, constrângerea sau privarea arbitrară de libertate. Un ordin de protecție se poate emite dacă se comite un act de violență (care, potrivit art. 4 din lege, poate fi: violență verbală, violență psihologică, violență fizică, violență sexuală, violență economică, violență socială, violență spirituală), de natură să pună în pericol viața, integritatea sau libertatea victimei, de către un membru al familiei. Art. 5 din lege definește noțiunea de „*membru de familie*”, aceasta cuprinzând: a) ascendenții și descendenții, frații și surorile, copiii acestora, precum și persoanele devenite prin adopție, potrivit legii, astfel de rude; b) soțul/soția și/sau fostul soț/fosta soție; c) persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, *în cazul în care conviețuiesc*; d) tutorele sau altă persoană care exercită în fapt ori în drept drepturile față de persoana copilului; e) reprezentantul legal sau altă persoană care îngrijește persoana cu boală psihică, dizabilitate intelectuală ori handicap fizic, cu excepția celor care îndeplinesc aceste atribuții în exercitarea sarcinilor profesionale. Curtea observă astfel că legea română oferă protecție împotriva violenței în familie și persoanelor care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, **cu condiția ca aceștia să conviețuiască.**

16. Analizând jurisprudența instanțelor judecătorești, Curtea reține că practica acestora referitoare la interpretarea art. 5 lit. c) din Legea nr. 217/2003, în ceea ce privește condiția conviețuirii cerută persoanelor care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, este neunitară.

17. Majoritatea instanțelor judecătorești consideră că, pentru a se putea emite un ordin de protecție, alături de îndeplinirea celorlalte condiții prevăzute de lege, trebuie ca persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii **să conviețuiască la momentul depunerii cererii**

de emitere a ordinului de protecție. Astfel, în cauza de față, Judecătoria Timișoara, prin Sentința civilă nr. 12.266 din 10 noiembrie 2015, a admis excepția inadmisibilității cererii de emitere a unui ordin de protecție formulată de reclamantă împotriva pârâtului, deoarece a considerat că în speță nu a fost îndeplinită condiția conviețuirii, părțile întrerupând conviețuirea în luna iulie 2015, cererea fiind formulată de reclamantă la data de 22 octombrie 2015. În același sens sunt, de exemplu, Sentința civilă nr. 969 din 11 noiembrie 2014, pronunțată de Judecătoria Mizil, Sentința civilă nr. 336 din 23 ianuarie 2014, pronunțată de Judecătoria Bistrița, sau Decizia civilă nr. 374/A din 22 martie 2016, pronunțată de Tribunalul Timiș — Secția I civilă.

18. Alte instanțe judecătorești consideră că, pentru a se putea emite un ordin de protecție, alături de îndeplinirea celorlalte condiții prevăzute de lege, trebuie ca persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii **să fi conviețuit, dar nu neapărat la momentul depunerii cererii de emitere a ordinului de protecție.** Astfel, Tribunalul Prahova, prin Decizia civilă nr. 151 din 13 ianuarie 2015, a reținut că sintagma „*în cazul în care conviețuiesc*” nu trebuie interpretată în sensul că legiuitorul a instituit cerința ca victima să conviețuiască cu agresorul la data solicitării ordinului de protecție, o asemenea condiție fiind greu de îndeplinit în condițiile în care, între cele două părți, există relații tensionate, conflictuale care determină de cele mai multe ori victima să își părăsească locuința. Legiuitorul a stabilit în art. 5 lit. c) faptul că protecția conferită de lege se extinde și asupra celor care s-au aflat la un moment dat într-o relație de concubinaj, indiferent dacă la data solicitării ordinului de protecție mai conviețuiau sau nu, sintagma arătată în precedent fiind destinată să definească în mod clar categoria de persoane ce intră sub incidența art. 5 lit. c), respectiv a concubinilor. O altă interpretare ar fi de natură să excludă din sfera de protecție a legii o categorie importantă de persoane, deși relațiile pe care acestea le-au stabilit au natura unor relații de familie. Judecătoria Constanța, prin Sentința civilă nr. 13.940 din 9 iunie 2016, a reținut că, din art. 5 lit. c) din Legea nr. 217/2003 se desprind două condiții care trebuie îndeplinite cumulativ: între părți să se fi dezvoltat o relație asemănătoare celei de tipul părinte—copil și părțile conviețuiesc (nu neapărat și la data sesizării instanței).

19. În sfârșit, Judecătoria Sectorului 4 București, care a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 lit. c) din Legea nr. 217/2003, excepție ce formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 925D/2017, a aplicat direct, în temeiul art. 20 din Constituție, prevederile Convenției de la Istanbul, ratificată de România prin Legea nr. 30/2016, considerând că este îndeplinită condiția conviețuirii, deoarece art. 3 lit. b) din această Convenție prevede că „*violența domestică*” înseamnă toate acțiunile de violență fizică, sexuală, psihologică sau economică, care se produc în mediul familial sau domestic ori între foștii sau actualii soți sau parteneri, **indiferent dacă agresorul împarte sau a împărțit același domiciliu cu victima.**

20. Curtea constată că, întrucât scopul instituirii ordinului de protecție îl reprezintă protejarea dreptului la viață și la integritate fizică și psihică, sunt valabile considerentele de principiu reținute de Curtea Constituțională, în Decizia nr. 511 din 12 decembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 30 ianuarie 2014, prin care a stabilit că, potrivit formulărilor Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul la viață, statuat în art. 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, reprezintă „*regele drepturilor*”, un drept ce consacră una dintre valorile fundamentale ale statelor democratice care alcătuiesc Consiliul European, numărându-se

printre prevederile primordiale ale Convenției. Mai mult, Curtea de la Strasbourg acordă preeminență, în jurisprudența sa, articolului 2, având în vedere faptul că dreptul la viață se bucură de un statut special printre dispozițiile Convenției pe care aceasta le consideră primordiale. Prin urmare, Curtea Constituțională a reținut că dreptul la viață constituie un atribut inalienabil al persoanei și reprezintă valoarea supremă în ierarhia drepturilor omului, întrucât este un drept fără de care exercitarea celorlalte drepturi și libertăți garantate de Constituție și de instrumentele internaționale de protecție a drepturilor fundamentale ar fi iluzorie, fapt ce determină caracterul axiologic al acestui drept, care cuprinde atât un drept subiectiv, cât și o funcție obiectivă, aceea de principiu călăuzitor al activității statului, acesta din urmă având obligația de a proteja dreptul fundamental la viață al persoanei.

21. Având în vedere acestea, Curtea reține că cerința conviețuirii impusă de prevederile art. 5 lit. c) din Legea nr. 217/2003 persoanelor care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, pentru a se putea emite un ordin de protecție, este nerezonabilă, întrucât poate determina inadmisibilitatea cererii de emitere a ordinului de protecție, chiar dacă s-ar constata exercitarea unui act de violență, de natură să pună în pericol viața, integritatea fizică sau psihică sau libertatea victimei și chiar dacă aceasta ar demonstra în fața instanței că între părți s-au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii. Astfel, această condiționare impusă de textul de lege criticat contravine însuși scopului pentru care a fost adoptată Legea nr. 25/2012, și anume crearea unui instrument juridic civil eficient pentru prevenirea și combaterea violenței în familie — ordinul de protecție, prin care instanța poate să dispună, cu caracter provizoriu, una ori mai multe dintre măsurile — obligații sau interdicții prevăzute la art. 23 din lege, în scopul protejării vieții, integrității fizice sau psihice ori libertății victimei.

22. Astfel, în cazul persoanelor care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, condiția conviețuirii, prevăzută de textul de lege criticat, aduce atingere dreptului la viață și dreptului la integritate fizică și psihică a persoanei a cărei viață, integritate fizică sau psihică ori libertate este pusă în pericol printr-un act de violență din partea unui membru al familiei, persoană care nu poate solicita instanței ca, în scopul înlăturării stării de pericol, să emită un ordin de protecție. Având în vedere acestea, Curtea constată că sintagma „în cazul în care conviețuiesc” din cuprinsul prevederilor art. 5 lit. c) din Legea nr. 217/2003 contravine dispozițiilor art. 22 din Constituție, privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică a persoanei.

23. În același sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care, prin Hotărârea din 9 iunie 2009, pronunțată în Cauza *Opuz împotriva Turciei*, a statuat că statele trebuie să ia măsuri preventive pentru ocrotirea dreptului la viață al cetățenilor (paragrafele 128—130) și că statele au obligația pozitivă de a stabili și a aplica eficient un sistem de pedepsire a tuturor formelor de violență domestică și de a oferi suficiente garanții pentru victime (paragraful 145). De asemenea, prin Hotărârea din 2 martie 2017, pronunțată în Cauza *Talpis împotriva Italiei*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că printre obligațiile pozitive care incumbă autorităților — în anumite cazuri, în virtutea art. 2 sau art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, iar, în alte cazuri, în virtutea art. 8 sau a art. 8 coroborat cu art. 3 din Convenție — se regăsește și obligația acestora de a adopta și a aplica un cadru juridic adaptat care să ofere protecție împotriva actelor de violență (paragraful 100). În speță, instanța de contencios al drepturilor omului a stabilit că, deși statul avea obligația pozitivă de a aplica preventiv măsuri de ordin practic

pentru protejarea individului a cărui viață este amenințată, prin neluarea unor măsuri prompte cu privire la plângerea depusă de reclamantă, autoritățile naționale au lipsit plângerea de orice efect, eșuând în respectarea obligației de a proteja dreptul la viață (paragrafele 123—125).

24. Totodată, Curtea constată că, în cazul persoanelor care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, impunerea conviețuirii victimei violenței cu agresorul, ca una din cerințele necesare pentru emiterea ordinului de protecție, contravine și dispozițiilor constituționale ale art. 26, în componentele referitoare la viața intimă și viața privată. Astfel, potrivit art. 26 alin. (1) din Constituție, autoritățile publice au obligația constituțională de a respecta și ocroti viața intimă, familială și privată a persoanei. Or, condiționarea, prin dispozițiile de lege criticate, a emiterii ordinului de protecție de conviețuirea victimei cu agresorul, indiferent de felul cum această condiție a fost interpretată de instanțele judecătorești, echivalează cu încălcarea obligației autorităților publice de a ocroti viața intimă și privată a cetățenilor. În același sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care, prin Hotărârea din 13 noiembrie 2010, pronunțată în Cauza *Hajduová împotriva Slovaciei*, paragraful 46, a reținut că noțiunea de „viață privată” include dreptul persoanei la integritate fizică și psihică și că statele membre au obligația de a proteja integritatea fizică și psihică a cetățenilor săi. Instanța de contencios al drepturilor omului a amintit că vulnerabilitatea particulară a victimelor violenței domestice și necesitatea implicării active a statelor în protejarea acestora au fost prevăzute printr-o serie de instrumente internaționale, care au fost enumerate în Hotărârea din 9 iunie 2009, pronunțată în Cauza *Opuz împotriva Turciei*, paragrafele 72—82.

25. Pentru toate aceste argumente, Curtea reține și încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (3) din Constituție, ca text de referință invocat de autoarea excepției de neconstituționalitate, deoarece această dispoziție constituțională privește valorile supreme ale statului de drept, fiind o reglementare de principiu care constituie cadrul pe care se grefează toate celelalte norme ale Legii fundamentale. (a se vedea în acest sens Decizia nr. 350 din 7 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial a României, Partea I, nr. 504 din 8 iulie 2015, paragraful 18).

26. În continuare, Curtea constată că prin Legea nr. 30/2016, publicată în Monitorul Oficial a României, Partea I, nr. 224 din 25 martie 2016, România a ratificat **Convenția din 11 mai 2011 a Consiliului European privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice**, adoptată la Istanbul. În preambulul acesteia se menționează că aceasta a fost adoptată „luând în considerare volumul în creștere al jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, care stabilește standarde importante în domeniul violenței împotriva femeilor, având în vedere Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (1966), Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale (1966), Convenția Națiunilor Unite privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW 1979) și protocolul său opțional (1999), precum și Recomandarea generală nr. 19 a Comitetului CEDAW privind violența împotriva femeilor, Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului (1989) și protocoalele sale opționale (2000) și Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități (2006), având în vedere Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale (2002), reamintind principiile de bază ale legislației umanitare internaționale și, în special, Convenția de la Geneva (IV) referitoare la protecția persoanelor civile în timp de război (1949) și protocoalele adiționale I și II (1977) la aceasta, condamnând toate formele de violență împotriva femeilor și violența domestică. Scopurile Convenției sunt, potrivit art. 1,

acelea: „a) de a proteja femeile împotriva tuturor formelor de violență și de a preveni, de a urmări în justiție și de a elimina violența împotriva femeilor și violența domestică; b) de a contribui la eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor și de a promova egalitatea substanțială între femei și bărbați, inclusiv prin împuternicirea femeilor; c) de a proiecta un cadru cuprinzător, politici și măsuri pentru protecția și asistența tuturor victimelor violenței împotriva femeilor și a violenței domestice; d) de a promova cooperarea internațională în vederea eliminării violenței împotriva femeilor și violenței domestice; e) de furniza sprijin și asistență organizațiilor și agențiilor guvernamentale de aplicare a legii pentru a coopera în mod eficient în vederea adoptării unei abordări integrate pentru eliminarea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice. 2. În vederea asigurării implementării efective a dispozițiilor sale de către părți, prezenta convenție stabilește un mecanism de monitorizare specific.” Potrivit art. 3 (Definiții) lit. b) din Convenție, „violența domestică” înseamnă toate acțiunile de violență fizică, sexuală, psihologică sau economică, care se produc în mediul familial sau domestic ori între foștii sau actualii soți sau parteneri, **indiferent dacă agresorul împarte sau a împărțit același domiciliu cu victima**, iar potrivit lit. e) „victimă” înseamnă orice persoană fizică care este supusă comportamentului specificat la punctele a) și b). În conformitate cu art. 18 — *Obligații generale* (care face parte din cap. IV *Protecție și sprijin*) „1. Părțile vor lua măsurile legislative sau alte măsuri necesare pentru a proteja toate victimele de orice acte de violență ulterioare. 2. Părțile vor lua măsurile legislative sau alte măsuri necesare, în conformitate cu legislația internă, pentru a asigura faptul că există mecanisme adecvate pentru a prevedea o cooperare eficientă între toate agențiile relevante ale statului, inclusiv sistemul judiciar, procurori, agențiile guvernamentale de aplicare a legii, autoritățile locale și regionale, precum și organizațiile neguvernamentale și alte organizații și entități relevante în domeniul protejării și sprijinirii victimelor și martorilor tuturor formelor de violență, acoperite de sfera de aplicare a prezentei convenții, inclusiv prin trimiterea

către servicii generale și specializate de sprijin, enunțate la articolele 20 și 22 ale prezentei convenții.”

27. Curtea reține că art. 20 alin. (2) din Constituție stabilește că, în caz de neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care România este parte și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile. Astfel, această normă constituțională instituie prioritatea de aplicare a reglementărilor internaționale față de legile interne contrare. Or, Convenția din 11 mai 2011 a Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, ratificată de România prin Legea nr. 30/2016, reprezintă un veritabil tratat privind drepturile omului, iar art. 3 lit. b) din aceasta prevede că „violența domestică” înseamnă toate acțiunile de violență fizică, sexuală, psihologică sau economică, care se produc în mediul familial sau domestic ori între foștii sau actualii soți sau parteneri, „indiferent dacă agresorul împarte sau a împărțit același domiciliu cu victima”. Prin urmare, Curtea constată că cerința conviețuirii — impusă de prevederile art. 5 lit. c) din Legea nr. 217/2003 persoanelor care au stabilit relații asemănătoare aceluia dintre soți sau dintre părinți și copii, pentru a se putea emite un ordin de protecție — constituie o neconcordanță, în accepțiunea art. 20 alin. (2) din Constituție, între legea internă și un tratat privitor la drepturile fundamentale ale omului. Întrucât legea internă nu conține dispoziții mai favorabile, dispozițiile art. 20 alin. (2) din Constituție consacră prioritatea reglementării internaționale, în speță, a Convenției din 11 mai 2011 a Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, ratificată de România prin Legea nr. 30/2016.

28. În concluzie, sintagma „în cazul în care conviețuiesc” din cuprinsul prevederilor art. 5 lit. c) din Legea nr. 217/2003 încalcă dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (3) privind statul de drept, art. 22 privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică și ale art. 26 referitoare la viața intimă și privată.

29. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Lavinia-Florica Feșiu în Dosarul nr. 25.900/325/2015 al Tribunalului Timiș — Secția I civilă și constată că sintagma „în cazul în care conviețuiesc” din cuprinsul art. 5 lit. c) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Tribunalului Timiș — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 27 aprilie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

ORDIN

pentru aprobarea Ghidului solicitantului aferent măsurii I.21 „Eficiență energetică și atenuarea schimbărilor climatice — Înlocuirea sau modernizarea motoarelor principale sau auxiliare” din Programul operațional pentru pescuit și afaceri maritime 2014—2020

Având în vedere Referatul de aprobare al Direcției generale pescuit — Autoritatea de management pentru POPAM nr. 309.804 din 9.05.2017, în temeiul prevederilor:

— Regulamentului (UE) nr. 1.303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.083/2006 al Consiliului, cu modificările și completările ulterioare;

— Regulamentului (UE) nr. 508/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 2.328/2003, (CE) nr. 861/2006, (CE) nr. 1.198/2006 și (CE) nr. 791/2007 ale Consiliului și a Regulamentului (UE) nr. 1.255/2011 al Parlamentului European și al Consiliului;

— Regulamentului nr. 966/2012 privind noamele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii și de abrogare a Regulamentului nr. 1.605/2002 al Consiliului;

— Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 49/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene nerambursabile aferente politicii agricole comune, politicii comune de pescuit și politicii maritime integrate la nivelul Uniunii Europene, precum și a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru perioada de programare 2014—2020 și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul garantării, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 56/2016;

— Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 816/2016 privind aprobarea Listei detaliate a cheltuielilor eligibile pentru operațiunile finanțate, inclusiv cheltuielile de personal ale Autorității de management, în cadrul Programului operațional pentru pescuit și afaceri maritime 2014—2020, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 9 alin. (5) și (6) din Hotărârea Guvernului nr. 30/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, precum și pentru modificarea art. 6 alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 1.186/2014 privind organizarea și funcționarea Autorității pentru Administrarea Sistemului Național Antigrindină și de Creștere a Precipitațiilor, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 21 din Hotărârea Guvernului nr. 347/2016 privind stabilirea cadrului general de implementare a operațiunilor cofinanțate din Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime prin Programul operațional pentru pescuit și afaceri maritime 2014—2020,

ministrul agriculturii și dezvoltării rurale emite prezentul ordin.

Art. 1. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se aprobă Ghidul solicitantului aferent măsurii I.21 „Eficiență energetică și atenuarea schimbărilor climatice — Înlocuirea sau modernizarea motoarelor principale sau auxiliare” din Programul operațional pentru pescuit și afaceri maritime 2014—2020, prevăzut în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale,

Petre Daea

București, 18 mai 2017.

Nr. 165.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 468 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul al Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, București, șos. Panduri nr. 1.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL
COMUNICAȚIILOR
ȘI SOCIETĂȚII
INFORMAȚIONALE
Nr. 409 din 11 mai 2017

MINISTERUL EDUCAȚIEI
NAȚIONALE
Nr. 4.020 din 6 iunie 2017

MINISTERUL MUNCII
ȘI JUSTIȚIEI SOCIALE
Nr. 737 din 24 mai 2017

MINISTERUL FINANȚELOR
PUBLICE
Nr. 703 din 16 mai 2017

ORDIN

privind încadrarea în activitatea de creare de programe pentru calculator

Având în vedere prevederile:

- Hotărârii Guvernului nr. 36/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale;
- Hotărârii Guvernului nr. 26/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale;
- Hotărârii Guvernului nr. 12/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Justiției Sociale;
- Hotărârii Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare;
- art. 60 pct. 2 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul comunicațiilor și societății informaționale, ministrul educației naționale, ministrul muncii și justiției sociale și ministrul finanțelor publice emit prezentul ordin.

Art. 1. — (1) Angajații operatorilor economici care își desfășoară activitatea pe teritoriul României în conformitate cu legislația în vigoare, al căror obiect de activitate include crearea de programe pentru calculator (cod CAEN 5821, 5829, 6201, 6202, 6209), beneficiază de scutirea de impozit pe veniturile din salarii și asimilate salariilor, prevăzută la art. 60 pct. 2 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) posturile pe care sunt angajați corespund listei cuprinzând ocupațiile menționate în anexă;

b) postul face parte dintr-un compartiment specializat de informatică, evidențiat în organigrama angajatorului, cum ar fi: direcție, departament, oficiu, serviciu, birou, compartiment sau altele similare;

c) dețin o diplomă acordată după finalizarea unei forme de învățământ superior de lungă durată sau dețin o diplomă acordată după finalizarea ciclului I de studii universitare de licență, eliberată de o instituție de învățământ superior acreditată, și prestează efectiv una dintre activitățile prevăzute în anexă;

d) angajatorul a realizat în anul fiscal precedent și a înregistrat distinct în balanțele analitice venituri din activitatea de creare de programe pentru calculator destinată comercializării;

e) veniturile anuale prevăzute la lit. d) au o valoare de cel puțin echivalentul în lei a 10.000 euro (calculat la cursul de schimb valutar mediu lunar comunicat de Banca Națională a României, aferent fiecărei luni în care s-a înregistrat venitul) pentru fiecare angajat care beneficiază de scutirea de impozit pe venit.

(2) Societățile care se înființează în cursul anului fiscal, în vederea beneficiarii de facilitatea fiscală prevăzută la alin. (1), sunt exceptate de la îndeplinirea condiției prevăzute la alin. (1) lit. d), pentru anul înființării și pentru anul fiscal următor.

(3) Societățile care au făcut în cursul anului obiectul unei reorganizări potrivit legii, în vederea beneficiarii de facilitatea fiscală prevăzută la alin. (1), sunt exceptate de la îndeplinirea condiției prevăzute la alin. (1) lit. d) pentru anul în care s-a produs operațiunea de reorganizare.

(4) De prevederile alin. (1) beneficiază cetățenii români și cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și Confederației Elvețiene ale căror diplome sunt echivalate, prin structurile de specialitate ale Ministerului Educației Naționale, cu diploma acordată după finalizarea unei

forme de învățământ superior de lungă durată sau cu diploma acordată după finalizarea ciclului I de studii universitare de licență.

Art. 2. — Activitatea de creare de programe pentru calculator, în sensul prevederilor Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, reprezintă prestarea efectivă a uneia dintre activitățile de creare de programe pentru calculator corespunzătoare ocupațiilor specifice menționate în anexă.

Art. 3. — (1) Documentele justificative care se au în vedere la încadrarea persoanelor scutite de la plata impozitului pe veniturile din salarii și asimilate salariilor, în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, conform ocupațiilor specifice prevăzute în anexă, sunt:

a) actul constitutiv, în cazul operatorilor economici;

b) organigrama angajatorului;

c) fișa postului;

d) copia cu mențiunea „conform cu originalul” a diplomei acordate după finalizarea studiilor în învățământul universitar de lungă durată, însoțită de copia cu mențiunea „conform cu originalul” a foii matricole sau, după caz, a suplimentului la diplomă, respectiv copia cu mențiunea „conform cu originalul” a diplomei acordate după finalizarea ciclului I de studii universitare de licență, însoțită de copia cu mențiunea „conform cu originalul” a suplimentului la diplomă, respectiv copia legalizată a atestatului de echivalare a diplomei, eliberat prin structurile Ministerului Educației Naționale, pentru cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și Confederației Elvețiene;

e) copia cu mențiunea „conform cu originalul” a contractului individual de muncă;

f) statul de plată întocmit separat pentru angajații care beneficiază de scutirea de la plata impozitului pe veniturile din salarii și asimilate salariilor, prevăzută la art. 60 pct. 2 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare;

g) comanda internă, aprobată de organul de conducere abilitat al angajatorului, care atestă solicitarea inițierii procesului de creare de programe pentru calculator;

h) balanța analitică în care să fie reflectate distinct veniturile din activitatea de creare de programe pentru calculator.

(2) Dosarul cuprinzând documentele justificative se va păstra la sediul angajatorului în vederea controlului. În situația în care

angajatorul păstrează documentele justificative în format electronic, acestea vor fi semnate cu semnătură electronică extinsă bazată pe un certificat calificat, furnizat de un furnizor de servicii acreditat.

(3) Angajatorul va întocmi separat statul de plată pentru angajații care beneficiază de scutirea de impozit pe venit.

(4) Încadrarea unei persoane în categoriile de activități sau de ocupații, în scopul beneficierii de scutirea de impozit pe veniturile din salarii și asimilate salariilor prevăzută în Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, constituie responsabilitatea angajatorului.

Art. 4. — Scutirea de impozit pe veniturile din salarii și asimilate salariilor, prevăzută la art. 60 pct. 2 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, se aplică lunar numai pentru veniturile din salarii și asimilate salariilor, obținute din desfășurarea unei activități de creare de programe pentru calculator, în baza unui contract individual de muncă, indiferent de momentul angajării persoanei care beneficiază de scutire, și fără a fi condiționată de contribuția acesteia la realizarea plafonului minim de venit prevăzut la art. 1 alin. (1) lit. e).

Ministrul comunicațiilor
și societății informaționale,
Augustin Jianu

Ministrul educației naționale,
Pavel Năstase

p. Ministrul muncii
și justiției sociale,
Adrian Marius Rîndunică,
secretar de stat

Ministrul finanțelor publice,
Viorel Ștefan

Art. 5. — (1) Anexa se actualizează periodic, în conformitate cu modificările și completările Clasificării ocupațiilor din România.

(2) Anexa face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 6. — Prevederile prezentului ordin vor fi duse la îndeplinire de Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale, Ministerul Muncii și Justiției Sociale, Ministerul Educației Naționale și Ministerul Finanțelor Publice.

Art. 7. — (1) Prevederile prezentului ordin intră în vigoare la data de 1 a lunii următoare publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, și se aplică începând cu veniturile aferente lunii în care intră în vigoare ordinul.

(2) La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă prevederile Ordinului ministrului comunicațiilor și pentru societatea informațională, al ministrului educației naționale și cercetării științifice, al ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice și al ministrului finanțelor publice nr. 872/5.932/2.284/2.903/2016 privind încadrarea în activitatea de creație de programe pentru calculator, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 22 din 9 ianuarie 2017.

Art. 8. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

ANEXĂ

LISTA
cuprinzând ocupațiile specifice activităților de creație de programe pentru calculator

Nr. crt.	Ocupația	Descrierea activității
1.	Administrator baze de date	Activități de furnizare a expertizei de specialitate și a asistenței practice în managementul sistemelor de baze de date și în utilizarea datelor informatice pentru a răspunde cerințelor sistemului informatic în orice moment al ciclului de viață, în conformitate cu criteriile de calitate definite
2.	Analist	Activități de realizare a analizei în vederea definirii specificațiilor pentru construirea efectivă a sistemelor informatice, susceptibile să răspundă cerințelor utilizatorilor
3.	Inginer de sistem în informatică	Activități care combină aptitudinile analitice și de proiectare cu cunoștințe adecvate de tehnologie software și hardware, în vederea definirii, proiectării, realizării, testării, implementării și modificării sistemelor informatice ce conțin software ca principală componentă
4.	Inginer de sistem software	Activități de adaptare și/sau de armonizare a soluțiilor hardware, software și a sistemelor de operare, precum și a aplicațiilor existente ori proiectate la necesitățile reale sau estimate ale utilizatorilor, în vederea îndeplinirii cerințelor privind satisfacerea gradului de solicitare (timpul de răspuns)
5.	Manager de proiect informatic	Activități de coordonare a sistemelor de dezvoltare specifice aplicațiilor informatice majore, inclusiv coordonarea personalului și urmărirea cerințelor proiectelor (informații/date necesare, programare, analiză). Managerii de proiect dezvoltă, planifică, analizează, estimează și stabilesc prioritățile aferente componentelor ce urmează să fie realizate, precum și fazele și termenele de execuție a proiectelor.
6.	Programator	Activități de realizare a programelor pentru calculator, conform unor specificații predefinite, și asamblarea lor în sisteme coerente, inclusiv testarea în vederea asigurării conformității cu specificațiile
7.	Proiectant de sisteme informatice	Activități care combină aptitudinile analitice și de proiectare bazate pe cunoștințe de specialitate cu cunoștințe în utilizarea instrumentelor software sau a limbajelor de programare, în vederea producerii și implementării unor soluții funcționale care să corespundă cerințelor predefinite ori unor necesități organizaționale
8.	Programator de sistem informatic	Activități care combină aptitudinile analitice și de proiectare cu cunoștințe adecvate de tehnologie software și hardware, în vederea definirii, proiectării, realizării, testării, implementării și modificării sistemelor informatice ce conțin software ca principală componentă

MINISTERUL JUSTIȚIEI

ORDIN**pentru modificarea și completarea Regulamentului de aplicare a Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 2.333/C/2013**

Având în vedere dispozițiile Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

luând în considerare Adresa nr. 2.724 din 10.05.2017 a Uniunii Naționale a Notarilor Publici, prin care a fost transmisă Ministerului Justiției Hotărârea nr. 31 din 9.05.2017 a Consiliului Uniunii Naționale a Notarilor Publici, referitoare la propunerea de modificare și de completare a Regulamentului de aplicare a Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 2.333/C/2013, și a Regulamentului pentru organizarea și desfășurarea examenului de definitivat și a concursului de admitere în funcția de notar public, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 1.494/C/2014 cu privire la organizarea și desfășurarea examenului de definitivat, a concursului de admitere în funcția de notar public și a concursului de schimbare a sediilor birourilor notariale,

în temeiul art. 13 din Hotărârea Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul justiției emite următorul ordin:

Art. I. — Regulamentul de aplicare a Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 2.333/C/2013, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 479 din 1 august 2013, cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 5, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 5. — (1) Poate deveni notar stagiar persoana care îndeplinește următoarele condiții, dovedite cu următoarele documente:

a) are cetățenia română, a unui stat membru al Uniunii Europene, a unui stat aparținând Spațiului Economic European sau a Confederației Elvețiene și are domiciliul ori, după caz, reședința obișnuită în România, dovadă care se face cu acte eliberate de autoritățile române competente;

b) are capacitatea de exercițiu deplină, dovadă care se face printr-o declarație pe propria răspundere a persoanei, din care să rezulte că nu a pierdut și nu i-a fost restrânsă capacitatea de exercițiu al drepturilor civile, în condițiile legii;

c) este licențiat în drept, dovadă care se face cu diploma de licență obținută în România ori, în cazul obținerii în altă țară, echivalentă sau recunoscută de autoritățile române;

d) nu are antecedente penale rezultate ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni de serviciu sau în legătură cu serviciul ori a săvârșirii cu intenție a unei alte infracțiuni, dovadă care se face cu certificatul de cazier judiciar sau echivalentul acestuia eliberat de autoritatea competentă din statul ori, după caz, statele al cărui/căror cetățean este;

e) se bucură de o bună reputație, dovedită cu scrisoare de recomandare, de regulă, de la angajator, organizația profesională, universități, instituții sau altele asemenea, precum și cu certificat de cazier fiscal ori echivalentul acestuia eliberat de autoritatea competentă din statul ori, după caz, statele al cărui/căror cetățean este;

f) cunoaște limba română, dovadă ce se face prin atestatul de cunoaștere a limbii române. Cunoașterea limbii române se prezumă la persoanele cu cetățenie română;

g) este apt din punct de vedere medical și psihologic pentru exercitarea funcției, dovadă care se face cu certificatul medical și avizul psihologic emise de către unități sanitare și cabinete psihologice acreditate potrivit legii și cu care Uniunea Națională a Notarilor Publici din România, denumită în continuare *Uniunea*, sau Camerele Notarilor Publici, denumite în continuare *Camere*, au încheiat protocoale de colaborare;

h) promovează examenul sau concursul pentru dobândirea calității de notar stagiar organizat de Institutul Notarial Român, denumit în continuare *INR*, dovadă care se face prin hotărâre a Consiliului Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România, denumit în continuare *Consiliul Uniunii*, de validare a rezultatelor examenului sau concursului.”

2. La articolul 5, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) În toate cazurile în care, potrivit legii, există obligația îndeplinirii condiției prevăzute la art. 22 alin. (1) lit. g) din lege, competența de a efectua examinarea medicală și de a elibera avizul psihologic aparține, după caz, unităților sanitare și cabinetelor psihologice, acreditate potrivit legii, și cu care Uniunea și/sau Camerele au încheiat protocoale de colaborare.”

3. La articolul 6, alineatele (1), (2), (3) și (5) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 6. — (1) *INR* organizează, de regulă anual, într-o zi lucrătoare, examenul sau concursul pentru dobândirea calității de notar stagiar, pe posturile aprobate de Consiliul Uniunii, după consultarea Colegiilor directoare ale Camerelor. Data examenului sau concursului se stabilește de către președintele Uniunii, prin dispoziție.

(2) Examenul sau concursul pentru dobândirea calității de notar stagiar se validează de către Consiliul Uniunii, în condițiile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea examenului sau a concursului pentru dobândirea calității de notar stagiar, aprobat prin ordin al ministrului justiției, la propunerea Consiliului Uniunii.

(3) Procedura de organizare și desfășurare a concursului sau a examenului pentru dobândirea calității de notar stagiar, componența, numirea membrilor comisiilor, numărul și modul de constituire a acestora se stabilesc prin regulamentul de organizare și de desfășurare a examenului sau concursului pentru dobândirea calității de notar stagiar.

(5) Tematica și bibliografia de examen sau de concurs, aprobate prin hotărâre a Consiliului Uniunii și avizate de către ministrul justiției, se publică pe pagina de internet a Uniunii, a *INR* și a fiecărei Camere, cu cel puțin 90 de zile înainte de data desfășurării examenului sau concursului.”

4. La articolul 6, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) Consiliul Uniunii invalidează examenul sau concursul pentru dobândirea calității de notar stagiar numai în cazul nerespectării procedurilor prevăzute de lege, de prezentul regulament sau de Regulamentul privind organizarea și

desfășurarea examenului sau a concursului pentru dobândirea calității de notar stagiar, aprobat prin ordin al ministrului justiției, la propunerea Consiliului Uniunii. În cazul invalidării examenului sau concursului, INR organizează fără plata taxei de participare un nou concurs ori examen numai pentru candidații care au fost admiși să participe la concursul invalidat.”

5. La articolul 6, alineatul (4) se abrogă.

6. Articolul 7 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 7. — Consiliul Uniunii aprobă numărul de posturi destinate examenului sau concursului pentru dobândirea calității de notar stagiar, după consultarea Colegiilor directoare ale Camerelor.”

7. La articolul 9, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 9. — (1) După promovarea examenului sau a concursului, notarul stagiar va încheia contractul de pregătire cu INR. În contractul de pregătire se vor cuprinde:

- perioada legală de desfășurare a stagiului;
- condițiile de desfășurare a acestuia;
- cuantumul și modalitatea de plată a cheltuielilor de pregătire profesională. Contractele de pregătire se încheie în termen de 20 de zile lucrătoare de la validarea de către Consiliul Uniunii a examenului sau concursului.”

8. La articolul 9 alineatul (3), literele e) și f) se abrogă.

9. La articolul 9 alineatul (3), după litera f) se introduce o nouă literă, litera g), cu următorul cuprins:

„g) în situația în care, în perioada de stagiul, se constată că notarul stagiar nu mai îndeplinește oricare dintre condițiile prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. a)—e) și g). În cazul neîndeplinirii condiției prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. d), dispozițiile art. 40 alin. (3) din lege se aplică în mod corespunzător.”

10. La articolul 9, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Calitatea de notar stagiar încetează de drept la data numirii în funcția de notar public, prin ordin al ministrului justiției.”

11. La articolul 10, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) În cazul în care se respinge cererea de înscriere la examen, la solicitarea notarului stagiar, Consiliul director al INR aprobă prelungirea contractului de pregătire încheiat cu notarul stagiar cu încă un an, pe cheltuiala acestuia din urmă, caz în care notarul stagiar efectuează 6 luni pregătire teoretică și 6 luni pregătire practică.”

12. Articolul 16 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 16. — Notarii stagiați susțin examenul de definitivat numai pe posturile destinate notarilor stagiați care vor promova examenul de definitivat, din circumscripția Camerei pentru care au susținut examenul de dobândire a calității de notar stagiar.”

13. Articolul 17 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 17. — Pentru examenul de definitivat, Colegiile directoare ale Camerelor propun un număr de posturi egal cu numărul notarilor stagiați din cadrul acelei Camere care au finalizat stagiul de pregătire.”

14. Articolul 18 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 18. — În cazul în care în urma desfășurării examenului de definitivat nu se ocupă toate posturile prevăzute în ordinul de actualizare pentru examenul de definitivat, Colegiul director al Camerei le va reporta pentru următoarea actualizare a posturilor vacante cu această destinație.”

15. La articolul 19, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 19. — (1) În termen de cel mult 15 zile de la validarea rezultatelor examenului de definitivat, Colegiul director al

Camerei îi convoacă pe candidații admiși și procedează la repartizarea acestora. Candidații își exprimă opțiunea în scris, în ordinea mediilor obținute, în fața Colegiului director al Camerei, pentru unul dintre posturile vacante de notar public existente la nivelul Camerei pentru care au susținut examenul sau concursul de dobândire a calității de notar stagiar și în limita locurilor cuprinse în ordinul privind actualizarea posturilor destinate notarilor stagiați care vor promova examenul de definitivat.”

16. La articolul 52, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) Comisia de examinare, constituită în vederea elaborării subiectelor și notării lucrărilor, este formată din 3 membri: 2 notari publici, dintre care unul este președintele Comisiei, și un reprezentant al Ministerului Justiției.”

17. Articolul 84 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 84. — (1) În cazul prevăzut la art. 41 alin. (1) lit. i) din lege, suspendarea se dispune prin ordin al ministrului justiției, pe baza unei expertize medicale efectuate de Institutul Național de Medicină Legală sau de serviciile medico-legale de la nivel județean, prin care se constată că notarul public suferă de o boală psihică ce îl împiedică să își exercite funcția în mod corespunzător.

(2) La solicitarea Colegiului director al Camerei în care notarul public își desfășoară activitatea, Biroul executiv al Consiliului Uniunii dispune, prin decizie, prezentarea notarului public la unitățile sanitare menționate la alin. (1), pentru efectuarea controlului medical. Notarul public față de care s-a dispus efectuarea controlului medical are obligația de a se prezenta la unitatea sanitară la data la care a fost convocat de aceasta.

(3) Câte un exemplar al expertizei medicale se transmite Camerei și notarului public.

(4) Raportul de expertiză emis conform alin. (1) poate fi contestat, în termen de 5 zile, de către Colegiul director al Camerei sau de către notarul public interesat la entitatea superioară abilitată să soluționeze contestațiile. Aceasta soluționează contestația în termen de 30 de zile lucrătoare de la data înregistrării. Dispozițiile alin. (2) și (3) se aplică în mod corespunzător.

(5) După efectuarea expertizei medicale și, după caz, după soluționarea contestației, Colegiul director al Camerei înaintează Biroului executiv al Consiliului Uniunii propunerea privind măsurile ce se impun a fi luate, însoțită de actele medicale menționate.

(6) Colegiul director al Camerei, pe baza concluziilor unei noi expertize efectuate de unitatea sanitară prevăzută la alin. (1), poate propune încetarea suspendării, prelungirea suspendării sau, dacă boala este ireversibilă, încetarea calității de notar public, potrivit legii. Dispozițiile alin. (2) și (7) se aplică în mod corespunzător.

(7) Biroul executiv al Consiliului Uniunii se pronunță asupra propunerii Colegiului director al Camerei prin decizie și, după caz, aceasta se comunică Ministerului Justiției, împreună cu actele prevăzute la alin. (5), în vederea emiterii ordinului de suspendare sau încetare a calității, după caz.”

18. La articolul 160, litera h) se modifică și va avea următorul cuprins:

„h) informații de interes general cu privire la organizarea examenelor și concursurilor de notar stagiar sau notar public, precum și a concursurilor de schimbări de sedii;”

Art. II. — Serviciul profesiei juridice conexe și Uniunea Națională a Notarilor Publici din România vor duce la îndeplinire dispozițiile prezentului ordin.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul justiției,
Tudorel Toader

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

ORDIN**pentru modificarea anexelor nr. 2 și 3 la Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 4.106/2016 privind componența nominală a Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare**

În conformitate cu prevederile Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, și ale Hotărârii Guvernului nr. 681/2011 privind aprobarea Codului studiilor universitare de doctorat, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul art. 9 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare, aprobat prin Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 3.482/2016, cu modificările ulterioare, și al Hotărârii Guvernului nr. 26/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale,

ministrul educației naționale emite prezentul ordin.

Art. I. — Anexele nr. 2 și 3 la Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 4.106/2016 privind componența nominală a Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 449 din 16 iunie 2016, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La anexa nr. 2, numărul curent 8 se modifică și va avea următorul cuprins:

„8.	Brînzănescu Vasile	Institutul de Matematică «Simion Stoilow» din București
-----	--------------------	---

2. La anexa nr. 2, numărul curent 14 se modifică și va avea următorul cuprins:

„14.	Codrea Vlad	Universitatea «Babeș-Bolyai» din Cluj-Napoca
------	-------------	--

3. La anexa nr. 2, numărul curent 39 se modifică și va avea următorul cuprins:

„39.	Sava Florin Alin	Universitatea de Vest din Timișoara
------	------------------	-------------------------------------

4. La anexa nr. 3, la punctul 1 „Matematică”, numărul curent 1 se modifică și va avea următorul cuprins:

„1.	Brînzănescu Vasile — președinte	Institutul de Matematică «Simion Stoilow» din București
-----	---------------------------------	---

5. La anexa nr. 3, la punctul 1 „Matematică”, numărul curent 13 se modifică și va avea următorul cuprins:

„13.	Chițescu Ion	Universitatea din Pitești
------	--------------	---------------------------

6. La anexa nr. 3, la punctul 3 „Fizică”, numărul curent 18 se modifică și va avea următorul cuprins:

„18.	Leontie Liviu	Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași
------	---------------	--

7. La anexa nr. 3, la punctul 5 „Științele pământului”, numărul curent 1 se modifică și va avea următorul cuprins:

„1.	Codrea Vlad — președinte	Universitatea «Babeș-Bolyai» din Cluj-Napoca
-----	--------------------------	--

8. La anexa nr. 3, la punctul 5 „Științele pământului”, numărul curent 19 se modifică și va avea următorul cuprins:

„19.	Crețan Remus	Universitatea de Vest din Timișoara
------	--------------	-------------------------------------

9. La anexa nr. 3, la punctul 28 „Psihologie, științe ale educației, educație fizică și sport”, numărul curent 1 se modifică și va avea următorul cuprins:

„1.	Sava Florin Alin — președinte	Universitatea de Vest din Timișoara
-----	-------------------------------	-------------------------------------

10. La anexa nr. 3, la punctul 28 „Psihologie, științe ale educației, educație fizică și sport”, numărul curent 5 se modifică și va avea următorul cuprins:

„5.	Ciolan Lucian Ion	Universitatea din București
-----	-------------------	-----------------------------

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației naționale,
Pavel Năstase

București, 14 iunie 2017.
Nr. 4.060.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2017 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2017 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

Cristina-Gabriela F. Popescu

Motivul:Format electronic AUTENTIC, conform Legii nr. 202/1998, republicata.
Locatia:Bucharest

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

